

Стат Редакције и Админ.
www.kosmajska.ul. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не пријемају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слати власништву листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВ. 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД.

Претплат. за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
шест месеци . . . 6.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

Румунија и Бугарска

РИМ, 17. јануара

По једној вести црпљеној из овдашњег бугарског посланства, Симеун Радев, бугарски посланик, који се пре два дана вратио из Софије где је са д-р Радославовом имао важну конференцију, донео је својеручно писмо краља Фердинанда.

Поводом овога „Адверул“ доноси ово саопштење: „Румунско бугарски односи никада нису били срдачнији, но што су данас. Наша је жеља да исти остану и даље такви јер нестало је оних преирека, које су кочиле рад на зближењу: Данас Румунија жели велику Бугарску, јер Бугарска је својим досадашњим држањем показала да је наш искрени пријатељ.“

Пад графа Берхтолда

— Развор са г. др Војиславом Маринковићем, министром народне привреде. —

НИШ, 17. јан.

Пад графа Берхтолда, аустро-угарског министра иностраних дела, изазвао је разна тумачена, многе коментаре и нагађања.

Нема сумње да би ово све било много мање, да је графова останка дошла у мирну, нормалну времену. Значај, који би тада добила, био би онај, који оставке европских министара за спољну политику обично повлаче.

Садашњи тренуци вису нормални. Готово по цел ј средњој Европи ратна смрт пева и понавља своју ужасну и немилосрдну песму. Зато је потпуно природно што се ово гледа другим погледом и подвргава и другојачем испитивању.

Берхтолдов отступање дошло је у пуном ратном јеку; још у пуном излагању аустријске катастрофе у Србији, и опртавању целог низа аустријских војничких пораза у ратовању против Руса.

Човек који је изазвао да-

нашњи европски рат напушта свој високи положај пре што је видео крајњи резултат овога рата. Он иде са свога места баш кад је требао на њему до краја да остане. Због чега он то чини? Да ли није био уморан и више није могао вршити довољно предано своју високу дужност? Али, зар он сад може осећати умор као се његова отаџбина налази на крају своге трагичне игре?! Је ли отишао што не осећа више воље за то место, и што неће да доси даљу одговорност за оно што иде и на сеј има знак црне Судбине? Али, да ли би тако чинио онај, који воли искрено своју земљу и себе хоће њој да жртвује? Нешто мора бити. Али, шта је то?

Аустрија пензионише своје генерале у тренуцима кад јој је сваки веома потребан; мења команданте кад се измена не сме чинити; одбације свога министра иностраних дела и замењује га другим, који не

може тако брзо и тако лако скватити цео нит послова, која је бивши министар отио-чео. То свакако не чини што је код ње све као што треба, и што брекће под ратним успесима! Ко је још омрзо или уз то оног који је доносио срећу?

Рада да читаоцима овога листа помагнемо око правилног скватања узрока, који су изазвали пад графа Берхтолда, посетили смо г. др. Војислава Маринковића, министра народне привреде, у његову менисарску кабинету, и умомили га да нам на неколико питања о томе и последицама да своје објашњење.

Он нам је са највећом предупредљивошћу саопштио ово своје мишљење:

— „Промена графа Берхтолда неоспорно је именован внак по аустро-угарску монархију. У судбоносним ментима, какве преживљује Аустроугарска не мења се министар иностраних дела док добро иде, ако се нема на-

мера мењати целокупна политика земље. Промена графа Берхтолда је, дакле, неоспорно промена политичког карактера, и сасвим је смешно кад јој се даје неки лични карактер. Но у земљи, [у којој су

— „У коме се правцу мисли мењати политика у Бечу не може се знати. То је тешко погодити, јер је нама немогуће ући у средњевековни менталитет диригенских политичких кругова у Бечу. Ко зна какве луде планове ти љули имају?“

На срећу више нас се то толико и не тиче као раније. Суабина Србије и југословенских земаља не решава се у Бечу; она ће се решити без икаквог обзира на оно што се у Бечу мисли и планира.“

— Пад графа Берхтолда, дакле, треба скватити као почетак катастрофе суседне монархије?

— „У сваком случају као несумњив знак да се веома приближио дан дефинитивног слома аустроугарске монархије, и да улазимо у последњу фазу ове тешке кризе.“

Војислав М. Росић

РАБОШ

Прича ми један пријатељ — Сад, кад нема довољно лекара и кад се зараза на све стране шири, свет је у великом страху. Ја, напротив, ни најмање се не бојим болести, макаква она била, и уверен сам да ми она никад неће донти смрт. Сасвим сам уверен да могу умрети само од превелике старости или неким несрћеним случајем.

Ја, бар, мислим да је то сваким тачно. Имао сам и шарлатана и дифтерију, и богоње и зачалења све врсте, и тифус и колеру. Просто свака болест која се појави сврати код мене као код гознника. И сад, кад се појавила у великој мери повратна грозница, која катка може да буде и катастрофална, морао сам, сваким логично и њу да прељежим.

За ове раније болести крило ми је, јер сам био принуђен да трајим време узалуд у кревету. Све то за један тифус или кол ру, речи тако грозне и пр фане.

Ова повратна грозница има лепо име у медицини, рекљеме, па човеку мило да од ње разболи.

Ову реч сад врло често употребљавам, јер ми лепо звучи. Просто бих ти препоручио да се за дуга времена ити од ње разболиш, и да у свој речник унесеш једну лепу реч.

Помоћ Србији

Помоћ у људству

„Журнал де Балкан“ добио је од свог дописника из Атине овај телеграм:

Журнал „Хескија“ дознаје из поузданог извора да ће се као помоћ Србији 30.000 Француза и 50.000 Англо-Индијанца исарцати ускоро у Бару.“

А колико Грка?

Наши медицини

Једна неправда над медицинама

Пошт. г. Уредниче

Прочитах пре два дана у „Стражи“ један напис, у коме се заузима за медицинаре-питомце војног манистарства, наиме скрећете пажњу министру војном, да они врше лекарске дужности, а међутим одузета им је стипендија и даје им се само новчана храна у 45 дан. месечно. Јако ми је жао, г. Уредниче, што се сећате само питомца — медицинара! Зар други медицинари, непитомци, не постоје? И ја сам медицинар, висам питомац, у оба прошла рата био сам у оперативној јединици, а и сада се налазим на пуковском превијалишту од почетка ратних операција. Сада примам новчану храну, а у оба прошла рата ни то није сам примао. Моји другови из гимназије су активни или резервни поручници или капетани II кл., а ја и пуно мојих другова са медицине потуцамо се по превијалиштима као лекарски помоћници без иакве плате. О ненакнадним изгубљеним семестрима и да не говорим. За вршење своје дужности награђује се сваки, само се нас медицинара нико не сећа. А многи су од нас

вршили и самостално, бар временом, дужности пуковског лекара или управника болнице, а то не значи баш ако мало. Па ипак нико не помиља, да нас бар како био награди. Начин, так, награде, наши представљени могу лако и пронаћи.

Растурени смо: неки по пуковским превијалиштима, неки по дивизијским завојиштима, неки по болницама, па се и не можемо удржити да заједнички радимо на поправци свога стања. И зато једино

остајете ви, органи јавног мишљења, да нас својом личном иницијативом потпомогнете, да би се наше стање штогод побољшало. Али Вас молим, г. Уредниче, не заборавите, да поред медицинара питомца узимате у заштиту и медицинаре непитомце. Верујте ми, да ће они знати бити благодарни.

Поштује Вас
cand. med. П. Ђ.

У једном од идућих бројева
ми ћemo се вратити на ову
ствар.

Мисија кнеза Било-а

Један пропали покушај

ПАРИЗ, 18 јануара.

Римски специјални дописник „LA REVISTA“ пише о мисији кнеза Било-а, да је мисија — један пропали покушај и да су цар Виљем и кнез Било погпуно насељи.

— Кнез Било се већ јаче од две недеље бави у Риму и за све то време он није успео да добије ни један ма и најмањи знак од италијанске владе, који би ишао у прилог тежњама и жеља немачким. Главни задатак кнеза Било-а био је да италијанским државницима учини неколико комплимената и да ми обећа компезције, које су имале да иду на рачун Аустроугарске. Међутим, ни Саландра ни Синино нису се дали з варти лепим речима и кнез Било може напустити Рим пошто није успео да спроведе жеље свога кајзера.

Они и она

— ТРАГЕДИЈА У БИСТРИЧКОЈ УЛИЦИ. —

— „Ја на враташ, баша иза враташ“. — У незгодном положају. — Отварај, зар ме не познајеш. — Трагедија почине љовијом, а сушта дан се кесером и пушком завршава. —

Још у јећељу увече чим се спустио мрак, становници Бистричке улице, који у то доба увек загрле тојлу пећ, беј-ху узјемирени потмулим звуцима који су одјекивали са прозора у оближњој кући.

После краћег ослушкивања, становници примете да одјеца

зидара, који је већ одавно — од почетка рата на војној дужности.

До душе становници нису никога могли да виде јер је мрак био, али су све околности говориле да то кућање долази од Јовиног стана. Мало донације, понови се опет кућање на прозору.

у то вријеме 18 новембра стигли смо у Мељак: блаташи, мокри, озебли и, што је од свега горе, тужни до очајања. Када смо дошли у Мељак ушли смо у кафану, која је дотле служила за прву пољску болницу. У истој затечено управника болнице, који је журно издавао млађима наредбе и они су намјештали у последњим колима рањенике и болеснике. И мајор дође и поздрави се са управником болнице и оба уђоше у једну собу која је била нешто боље осјајетљива, а мени приће помоћник лекарски исто болнице и рече:

— У спољашњој соби има 7 мртвих војника, њих треба сахранити.

— То је била важна дужност.

— Ови су помрли јуче по подне и мислили смо да их данас сахранимо. Збогом!

— Молим Вас чекајте!

— Зашто да чекам?

— Изволите ми донијести на писмено имена умрлих и остале податке, а у исто вријеме на особеним педуљама запишите име и презиме свакоме од умрлих и те цедуље ставите им у цепове од блуза или за шајкачама; јер је неопходно потребно.

— Помоћник учтиво поздрави и пође. Послије неколико минута он се врати и предаде цедуљу са овом садржином:

Милорад Ивановић, редов 7. п. I. поз. В. Црњени; Јован Младеновић п.поруч. 7. п. Звездан; Н. Н. редов из 7. п. I. п.; Михаило Синђелић, редов 7. п. I. п. Бреоци; Јаким Трикоманин, 12. п. З. поз. Лисина, студен. чачан; Н. Н. редов 7. п.; Никола Симић, п.поруч. 7. п. I. поз.

Бојажљиво даде ми ову цедуљу поздрави ме и оде. Ја оставим цедуљу у биљежнику,

то је био главом сам Јова који долази изненада кући. Жена му се није надала. А шта се она брине за мужа, кад је већ другог нашла који ће да заступи мужа. Пака о се није надала зато није хтела ни да устаје из постеље.

Али према свему изгледа да је она била у незгодном положају — може бити у обављању дјевљег брака — кад је њен законити муж куцаша прозор.

Али несретни муж није претајао са куцањем. У колико је она равнодушнија била у толико је муж више беснији.

Она, Дара борила се у души да ли да отвори или не. Рођак, који је лежао у кревету осећао се као да на и глама лежи. Ако изађе напоље слазиће га Јова, њен муж, ако остане опет не ваља.

Куцање се с времена на време понављало само кад јаче и нервозније, у колико је мраз више бесније у толико је Јова јаче лупао.

— Најзад и куцању мора бити крај. Дара се мислила где да сакрије „рођака“ и дође на идеју да га сакрије из ормана па чим се врата отворе да кида на поље. Ствар је изведена још боље.

Док је Дара прилазећи прозору отшкрила завесу да види ко лупа дотле је овај „рођак“ држао за кваку и чекао моменат да се прозор отвори па га кидне на врата.

Куцање се опет понови.

— Ко је то? питаје је Дара.

— Ја сам, што не отвараш,

гримео је Јова полуスマрзнут.

— Ко си ти?

— Ах, миљу ти мајку, ти

ме ко бајаги не познајеш!

Прозор се отвори и пред прозором своје жене, указа се Јова њен законити муж.

— Јуф, Јово, па што ми

ниси јавио да ћеш да дођеш?

Правдала се Дара.

— Знам шта кажеш, промрља Јова и гурну на врати и не сачекавши одговор он замахну кесером и тресну Дару по глави. Трагедија почине. Дара се сруши на под обливена крви. Јова се трже и видевши шта је учинио почне да тугује. Али Дара се постепено освести и после пола

па у јем код мајора који се прашташе са колегом који изађе и сједе у фијакер са г-ђом и дјецом и оде. Ја кажем мајору за умрле војнике и он одмах нареди болничком нареднику да у јутру рано буду готови гробови за све умрле војнике како би се могли сахранисти рано.

Оставим мајора и изађем у кафанску собу, на средини које бјеше један сто, мало нешто краћи од мене па се попијем у чему сам се нашао на њега па се по њему пружам колико сам дуг, и чини ми се кијесам се лијепо ни намјестио заспао сам као заклан. А да ли је ко и јели где колега да мало заспи — нијесам ни помислио.

Био је расвит. Сишао сам са егола, потражих воде да се умијем али ње није било. Затим сам изашао пред кафану. Прво што ми је пало у очи то је био широки пут

сате, устаде и обрисавши крв с чела дохвати пушку Јовину и опали на Јову. Јова се сруши одмах на под мртав. Куршум је прошао кроз трбух а изашао на леђа.

Да би се ствар заташкала. Дара почне нарицати дозвијући комшију. Очес се свет искупи ту. Дара је објашњавала комшијама да се Јова убио сам пошто је њу искривио...

Полиција ју је одмах узела под своје и истрага ће показати; ко је крав за ову трагедију.

Како му бако. Тако је рођак

Из Русије

— Отварање седница Државног Савета —

ПЕТРОГРАД, 17. јан.

Отварајући седнице Државног Савета, председник министарског савета одржао је овај говор: „парским указом сазван је државни савет шест месеци после последњег сазива. Данас као и пре шест месеци државни савет приступа радовима у сред ратних одјека. У таквом тренутку ја ћу бити кратак у говору, јер ови тренутци захтевају дела а не речи. Са неограниченом вером у божанско провиђење, које је благословило иницијативу нашег владара са великим поузданјем у нашег великог генералисима, кога је сувремена воља ставила ка челу руских трупа са непоколебљивом најом у оправдану ваљаност наших цобелничких трупа и са захвалношћу према заслугама наших савезника, ми спокојно и са сигурношћу очекујемо исход велике борбе за нашу праведну ствар, борбе, коју нисмо започели, али смо је примили; ја вас поздрављам приликом отпочињања наших уобичајених радова и допуштам себи слободу да искажем своју извесност, да ће ваш рад бити проклет свешћу о изузетној важности садашњих прилика и да ћете радити са истим патриотским полетом,

покрiven густим блатом, које је било изобраздано точковима. Али и поред тог блата по путу је врило као у мравњаку. Народ је ишао: старици и старице, жене и деца. Свака жена, па старици и бабе и одрасле девојке носили су у наручјама малу дјецу, а другу водили за зебле ручице. Плач и писка дјеце, дубоки уздисаји стараца и старица који се склањају испред модерних људождера и рушиоца хришћанског морала, мамио ми је вреле сузе и дубоке уздисаје. Није дуго прошло док највише наша храбра војска, возећи убојне топове. Она је ишла у противном правцу — у сусрет Шваби. Када сагледах војску и топове ограничених снага и помислих: помози Боже! Ваљда не ћемо даје.. Јест.. Али би друкчије.

Разданило се. Наредник ми јави да су раке готове. У том

који је државни савет показвао и пре шест месеци, што цар Русије очекује од свију нас." Председник државног савета казао је у своме говору ово: „Савет наставља своје радове у сред рата у који је Русија увукла суседна царевина. Овај велики рат захтева употребу свих средстава земље, која је у тесном јединству са вољеним владаром, готова на све потребне жртве да би очувала част, достојанство и интегритет Русије.“ У својим напорима — наставио је говорник, да искорени непрестане претње миру, које долазе од царевине средње Европе, Русија није усамљена већ се бори у пуној сагласности са великим силама. Нека је слава и част храбрим савезничким армијама и флотама!“. Председник државног савета одао је затим част руским генералисиму и снажним напорима славне руске војске као и бризи коју посвећују рањеницима обе царине и велике књегиње. Заједно је свој говор рекао: „Да је државни савет пројект неколебљивом вером у моју Русију и изразио је цару сећања неограничене оданости скупштине.

Дневне вести

Чланови Лондонског Комитета

Г. г. Сетон Вагсон и Тревелан познати енглески научници и чланови Лондонског Комитета за помоћ пострадалим Србима у рату (The Serbian Relief Fund) допутовали су из Букурешта преко Софије у Србију.

За рањенике

Коло Српских Сестара приредило је у кафани код „Руског Цара“ у Нишу биоскопску представу са најбољим сликама. Приход је намењен за куповину поклона за наше рањенике.

Из сиротињских ресона

И ако општина управа излази у давољној мери на супрет београдском становни-

и болничари дођоше са носилима и умиријеле војнике однесоше до вјечне им куће.

И ја узмем црквене потребе и све што је нужно за сахрану и дођем на гробље је је лежало 7 српских солдата, непомично, без покрета и даха. И крстови су били готови и на свакоме је записано име и презиме покојнико, сем на једном, којему се није могло дозвнати за име и презиме, и то је замислило на крсту тужно „Н. Н.“.

Почео сам опјело над посртним остатцима ватешких покојника. Када самочитao св. Јеванђеље, запуцаше то пови на западној страни, од Лазаревца и од Конатица, а зацјкташе брзометке у око лици Врања, то је давала непријатељу отпор наша заштитница. Сунце је било сасвим изашло и крило је између мрког јесењих облачи-

шту, које је упућено на општинску помоћ, на жалост појавиле су се злоупотребе при тражењу листа и упутница за дрва.

Извесна сумњива лица, долазе у поједине реоне и тамоказију разна имена и назначења стана која у опште не постоје, обманују старешине реона и на тај начин приме помоћ и дрва.

На име Гундулићев венац 7, Радничка број 9 и Радничка број 7. Поменути бројеви и не постоје јер су то празни плацеви и штале. А неко је на име туђе примио помоћ и дрва. Скреће се пажња грађанству да ће се у будућем такви и слични случајеви до стављати полициској власти ради казне због обманувања власти.

Саобраћај Прахово — Параћин

Врховна Команда издала је наређење, да се до даље наредбе на прузи Прахово — Параћин, а у правцу Прахово — Параћин може преносити војно брашно и монополски артикли.

Исплата сиротињске помоћи

Да нас ће се извршити исплата новчане помоћи по реонима. Нека сва лица која примају редовно помоћ на листе, дођу у своје реоне са листама где ће им се помоћ издати.

Исплата почиње у 8¹/₄ пре подне.

СКИЦЕ

Колико човек може да буде господар себом, да успе да и најистиније своје страсти дисциплинује и да им право место, најбоље показује ово писмо које сам ту скоро нашао на улици. Писмо гласи:

Драга Мила,

Мада сам неколико пута бивао одбијен, немој мислити да ће моји напади од данас имати мање офанзиван карактер.

Ја сам уверен да ти у ствари за мене имаш пу-

Према овоме, превос приватне робе, а у означеном правцу потпуно је обустављен до даље наредбе. Ово се јавља заинтересованим ради знања, да вагоне не могу добити.

† Илинка Л. Глишић

Илинка жена Лазе Глишића штаб-значара преминула је јуче, после дужег боловања. Нека је Бог подари рајско насеље а узвељеном Лази наше искрено саучешће.

Четрдесетодневни помен

Јављамо познаницима и пријатељима да ћемо нашем мјом и никад непрекаљеном Миодрагу-Мики Станојловићу сврш. мат. IV беогр. гимназије — чин. беогр. амб. поште, која је преминула и сахрањен у Ђевђелија давати четрдесетодневни помен 22. ов. мес. у 9 часова пре подне у Вознесенској цркви.

За навек ожалошћени родитељ: Вукосава и Влајко Станојловић, мама: Милка и остала родбина.

Румунија и Италија

Медикаменти за Румунију

ПАРИЗ, 18. јануара.

Из Цариграда јављају да је за Румунију послато из Италије 24 вагона санитетског материјала и разних инструмената!

Српско-аустријски проблем

— Депеша цара Николе. —

ПЕТРОГРАД, 18. јануара. — „Правитељствена Весник“ јавља: немачка влада је објавила неколико телеграма, које је руски цар измењао са царем Виљемом пре рата. Међутим телеграмма није ипак публикован царев телеграм од 16. јула 1914. год., у коме је био предлог да се српско-аустријски сукоб изнесе пред хашки суд. Изгледа, да се тим хтело, да претнути у Немачкој покушај да се избегне оружан сукоб, који је руски цар учинио на тај дана пред рат, који нам је Немачка објавила. — Са обзиром на то министарство иностраних дела је овлашћено да објави телеграм о коме је реч: „Хвала на вашем помирљивом и пријатељском телеграму Званична порука, коју је ваш амбасадор данас предао моме министру састављена је у са вим другом тону. Молим вас објасните ми ову разлику. Било би право изнети српско-аустријски проблем пред хашку конференцију. Уздам се у вашу мудрост и пријатељство.

Последње вести

Са Кавказа

— Сјајан успех руских трупа —

ПЕТРОГРАД, 18. јануара. — Једна наша колона користећи се загијеји у снажној међави прешла је 14. јануара на сарикамашком фронту преко снажних гребена и овојиша је после жестоке борбе село Горнес. Међу заробљеницима које смо том приликом задобили налази се и командант 30. давизије са генералштабом. Запленили смо три топа, неколико стотина пушака, тројице велике количине муниције и комору. Сутра дан у освите зоре, Турци су напали ту колону, али су одбијени против нападом. Турци су имали велике губитке. Оставили су нам један митраљез. На осталим фронтовима ових дана су биле само чарке.

— Борбе код Софијана —

ПЕТРОГРАД, 18. јануара. — Јуче после борбе код Софијана, где су Турци претрпeli велике губитке, непријатељ се нагло повукао ка Табрицу. 17. ов. м. у подне руске су трупе ушли у Габриц. Турци и Курди су побегли у правцу Марага. Руски генерални конзуал у Табрицу отишао је да заземе своје место. У плену који смо задобили код Софијана налази се застава светог рата. — Из Непахина јављаје под јучеришњим датумом: у пределу у који су прордли, Турци су се дочекали драгоцених ствари и узели сребро са светих места. Цени се да крађе, које су починили Турци достижу цифру од два милиона ливара штерлинга.

Са мора

ПЕТРОГРАД, 17. јануара. — Наша флота је напала код Синеула у црном мору турске крстарице „Мецедију“ и „Бреславу“ и гонила их је све док није пала ноћ. Наши торпиљери су 12, 13 и 14. јануара потопили неколико турских једрилица. Један наш горпиљер извршио је 15. јануара путовање ка Трапезунту у коме је бомбардовао непријатељске трупе, које су побегле и оштетио касарне и магацине са брашном. У Равије је уђуткао две турске батерије потопио неколико шалупа и оштетио касарне.

Жемачки губитци

ПЕТРОГРАД, 17. јануара. — Јављају из Париза: ратни дневник цени да немачки губитци достижу два милиона људи. Кад се узме у обзир, да је од тога броја четврти оздравила и вратила се у ланац, немачки губитци износе милион и по људи. Војска којом располаже Немачка не може да има више од два милиона људи.

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапе, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, њилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, запуча, наула и посуђа.

Ратна помоћ

Молим да ми се јави Милово Н. Ристић, рез. артиљеријски п.поручник.

Воја П. Мишровић, кројач Главашева ул. бр. 8.

За наше храбре војнике

— У рату о рату. — И наследник престола, престолонаследник Александар, једнако је на положајима, међу нашим ратницима. Ко га се не сећа из борбе на Куманово и Бакарном Гумну, на Црноме Врху и на Гучи ву, на Космају и на Ковиони?

И друге земље ратују, али само је Србија та ретка земља, у којој се раме уз раме боре: и краљ и његови синови, и синови највиших чиновника, и прости војници.

А у томе и јесте највећа снага Србије. И због тога ми још сада смемо рећи:

— Победа је на нашој страни!

Који у рату побеђује

У рату зарећене стране напреку сву своју снагу, да би победиле свога противника.

Зато је мучно и рећи у самом почетку рата: која ће зараћена страна победити.

Највише изгледа на победу требало би да има она страна, која има много више војске од свога противника. Али није увек тако. Не побеђује увек број. Има до сада пуно случајева, да су побеђивали баш они, који су бројем војника били слабији од свога противника.

Многе друге ствари утичу на победу.

У првом реду потребно је да је војник наоружан добрым и савршеним оружјем.

А у том погледу ми стојимо боље од свога противника. Наша гроздетна пушка је данас најбоља пушка на свету, а нашим топовима данас нема равних. Аустријски топови не могу се ни издалека мерити с нашим топовима. Тамо где ми из наших хаубица бацимо десетак зрна, наш противник треба да избаци стотицу, па и хиљаду метака, па да постигне исто дејство.

За победу је врло и потребно и да војник зна зашто се бори.

(Наставиће се)

Моле се другови и позначи миoga брата Драгослава П. Петровића репрута 2 чете 4. бат. XII п. пуковица П. Петровића да мијаве где се налази сад он, јер по сазнању учествовао је у борби на „Маљену“ 11. новембра пр. год. где је и рањен у ногу, и од тога дана ми се не јавља.

Светислав П. Петровић
коњич. поруч. — Шумад. Дивизија
коњич. пук I поа. нар. војске

НЊИЖАРА

Косте В. Илића

Београд Краља Милана 70
Има на продају велику колачину најбољег француског коња и продаје на више и мање. Флаша од 7 дечи стаје 8 — дин. Флаша од 1 литра стаје 10 гинара. 3—15

УГЉА ШЛЕСКОГ 1-ВЕ ВРЕСТЕ УГЉА ДРВЕНОГ — ЛИГНИТА

ПРОДАЈЕ НА ВИШЕ И МАЊЕ

Обратити се у радњи
Спире Милошевића и Комп.
до Народне Банке

3—10

ПРЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА
ИЗ БЕОГРАДА

Жирка Јерлехвајха

Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу прима поручбине печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценовник. 9 8—10

Кодонијадна деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

— 3—196

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИЈЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне при царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефови радње у рату.

Удреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

ЗЕМЉА

Приватна Грађанска Гимназија

Хајдуковића

Удаљен од своје школе, као војни обvezник у сва три ова рата а онеспособљен за даљу војну службу учешћем у борбама Варовница — Торлак — сопствени ове школе изставља и понова се по већу и у овој 24-ој години школском раду, који је до сад показивао видне успехе.

Ученици-це ове школе добије сведочбе државне гимназије и прећи до године у старије разреде као редовни ученици. Око спреме и превођења леке у старије разреде сопственик ове школе прима на себе сву родитељску бригу али присваја и сва родитељска права за казне и награде. Пријмају се деца из свију осам разреда гимназије као и за спрему за малу и велику матуру а и за спрему за два узастопна разреда, имали претходно да полажу који накнадни испит или не. Ко хоће да му дете не изгуби годину односно да добије две, нека се одмах јави са уписом и почне рад. Пошто врежиме гимназије неће радити ове године, то очекујем велики број ученика-ца те сам за то добио просторије Теразиске Основне Школе за рад.

РЕДОВНИ ЧАСОВИ ПОЧИЊУ 21. ЈАНУАРА У 8 ЧАСОВА ПРЕ ПОДНЕ.

НЗ. Потребна су два студента за наставу.

14

1—3

КОЖАРСКО ХЕРИХТЕРСКА РАДЊА

Ј. Жарјаковића и Сикова

отворена је.

16,1—3

КАФАНА

МАКЕДОНСКИ ЦАР

ДУШАНОВА УЛ. БР. 74.

Препоручује увек добро темперирано Експорт-Фајферово пиво и чистог Власотиначког вина белог и црног и природне ракије као: шљивовица, ковачица и клековаче праве ужице.

Домаћа кујна и увек пећења на пању и других мезелука.

Гостионичар

Чика ПЕРА ДИНКИЋ

15,2—3